DÜCANE CÜNDİOĞLU

MOTTO

DÜCANE CÜNDİOĞLU

MOTTO

kapı

DÜCANE CÜNDİOĞLU

Kapı Yayınları 541
Felsefe 1

MOTTO
Dücane Cündioğlu

1. Basım: Kasım 2016

ISBN: 978-605-5147-77-8
Sertifika No: 10905

Editör: Cemil Üzen
Kapak Tasarımı: Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı: Mürüvet Durna

© 2016; bu kitabın yayın hakları Kapı Yayınları'na aittir.

Kapı Yayınları
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com
www.kapiyayinlari.com

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Genel Dağıtım
Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Kapı Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

D Ü C A N E
C Ü N D İ O Ğ L U

MOTTO

kapı

En güzelin en çirkine dönüşebildiğini görebilecek kadar uzun yaşamakmış yazgım.

Yola çıkmak yoldan çıkmaktır.

Yaşama başkalarınca ve önceden verilmiş bir anlamı üstlenmek zor değil, zor olan ona kendince ve yeniden anlam verebilmek.

Gözlerini kapamazsan göremezsin.

Karıncanın ayak sesini duymayan hakikatin sesini de duyamaz, hakikatin eşiği zarafettir çünkü.

Değerli bir şeyini kaybetmedikçe irfan sahibi olamazsın.

Mahzun olma, biz biraz da yenilmek için bu-ara-dayız.

Erdem bir değere sahip çıkmak değil, o değere sahip olmaktır.

Meselesi olmayanlar her şey olabilirler ama adam olamazlar, çünkü adam olmak mesele sahibi olmak demektir.

Hakikatten yana taraf olacaksan yalnız kalmayı göze alacaksın.

Ne istediğini bilenin önünden tüm âlem çekilir.

Yaşamı bir araç olarak değil bizatihi amaç olarak kavramak, irfanın özümsenmesi en güç aşamasıdır.

İnsan tanrının sesini yalnızken duyar: kimsesizken.

Aldanış, insanın en büyük ihtiyacı.

İrfanın özü bilgi değil görgüdür; bilgisiz olan cahilin öğretime, görgüsüz olan nâdanın eğitime gereksinimi vardır.

Çevresindekiler azaldıkça değil, kalabalıklaştıkça yalnızlaşır insan.

Kendini meşgul edemeyeni başkaları işgal eder.

Ne zaman okumak için elime bir kitap alsam tüm sıkıntılarım birazdan sona erecekmiş gibi gelir.

Ölmeden *olmak* olmaz: filozof bildikçe ölür, derviş öldükçe bilir.

Gerekirse dünyadan vazgeç, ama asla kendinden vazgeçme!

Tanrı'ya inanan adam olmak kolay, asıl zorluk, Tanrı'nın inanacağı adam olmakta.

Boşuna yorma kendini, hakikati kuşatamazsın, kuşatılan sensin çünkü.

Siyaset ve ticaret önemli olana itibar eder, ilim ve irfan ise değerli olana.

Şiddet incitir, incinmişlik kırılganlığa, kırılganlık öfkeye, öfke şiddete yol açar ama yine de şiddetin gerekçesi şiddeti aklamaz.

En üst ilke: topluluk değil *toplum*, azınlık değil *yurttaş*, bölge değil *ülke*, hükümet değil *devlet*, ama en önce *insan*, daima *insan*.

Adam olmanın sermayesi hüzündür.

Tarihteki bütün büyük dönüşümler sert travmaların sonrasında gerçekleşmiştir, ölümü kabullenemeyen hiçbir bilinç dirilişi kabullenemez.

Tutkun yoksa yoksun!

Ardında bedelini ödeme kararlılığının bulunmadığı her tahayyül, insanın, kendisini yaşamda tutan en esaslı yetisini zaafa uğratır: *umudunu*.

Marifet başkalarının ürettiğini ezberlemekte değil, yorumlamakta.

Ne yapalım yani, bu dünyanın gerçekleri varsa bizim de hayallerimiz var.

Bir hatayı korkunç kılan yanı telafi edilemez oluşudur.

Özgürlük insanın en yüce ereği, kendini kendinden mahrum bırakmaksa çilelerin en büyüğü.

Kendini hiç özlemiyor musun?

Siyasette esas olan iknadır, hukukta isbat, felsefede hakikat; ne ki ikna genellikle isbatı da, hakikati de geçersiz kılar.

Şiddet istibdat doğurur.

Halk siyasette tutarlılık aramaz, çünkü sadece karşıt olanı görebilir, çelişik olanı değil.

Şımardıysan, artık başka bir düşmana ihtiyacın kalmamış demektir.

Bazıları edat gibidir, bir isim veya fiile bitişmek zorundadırlar, yoksa tek başlarına bir anlam ifade etmezler.

İnsan sadece ihtiyaç duyduğunu özler.

Yaşamı boyunca herkes *birini* bulur, ama *birbirini* bulmak çok az insana nasip olur.

Mağdur olan mağrur olur, sorunları gözünde büyütüp kendini küçültme.

Kalabalıkların ortasında ısrarla kendi kendine konuşmaya çabalamanın adıdır irfan.

Hep bir olağanüstü hal içinde, daima bir acil durum düzeyinde, sürekli bir varlık-yokluk kavgasının ortasında nasıl düşünebilir insan?

İnsanı başkalarından çok kendi aldatır.

Yeme-içme orucu tutmak kolay, fakat hased, kin, nefret, intikam, öfke, şiddet orucu tutmak çok zor.

İnsanın güç gösterilerinin ardındaki neden kudret taşkınlığından çok iktidarsızlıktır.

Kin tutulması değil tutulmaması gerekendir; ne tuhaf, güçsüz olan tutar, güçlü olan tutmaz.

Aklı olmayanın vicdanı olmaz.

Bil ki hakikat insana yüzünü çok geç gösterir ve karşılık olarak talibinden yaşamını ister.

Aşk hasret demektir.

İnsanın ruhu inceldikçe mülkiyet biçimi de incelir.

Yolda düşmekten korkmaksızın yola düşeceğiz,
yazgımız böyle, insanı daima insanda tanıyacağız.

Bir *ah* sesinde saklıdır âlem, görülmez bu yüzden,
işitilir.

Kendini nerede kaybettiysen yine orada bulabilirsin,
aklında veya kalbinde, ancak orada.

Siyasal kölelik ruhun intiharıdır.

Bir şehrin kaderini sadece yönetenlerin ufku ve kalitesi değil, yönetilenlerin kültür ve eğitim düzeyi de belirler.

Ülkemizde siyasal özeleştiri tevbesi olmayan bir günahtır.

İnsan yaptıklarıyla değil, asıl yap(a)madıklarıyla insandır.

Olmak ölmektir, dervişler bu yüzden erken ölür.

Birini bulmak için kaybetmek gerekir ama birbirini bulmak için kaybolmuş olmak da gerek!

Kirlendiğini duyumsamadıkça masumiyet nedir bilemezsin.

Kötümserliğin eşlik ettiği zeka yıkıcı ama yararlı, iyimserliğin eşlik ettiği ahmaklık yapıcı ama zararlıdır.

Güçlü ol ama güçlü görünme, incitmek isterler seni.

İnsanın nankörlüğe eğilimi zayıflığından kaynaklanır, çünkü minnetin yükü ağırdır

Yaşamda öyle suçlar vardır ki kendileri zaten birer cezadır.

İnsanın sadece hatırlamaya değil, unutmaya da ihtiyacı var.

Kirlendiğini duyumsamadıkça masumiyet nedir bilemezsin.

Kötümserliğin eşlik ettiği zeka yıkıcı ama yararlı, iyimserliğin eşlik ettiği ahmaklık yapıcı ama zararlıdır.

Güçlü ol ama güçlü görünme, incitmek isterler seni.

İnsanın nankörlüğe eğilimi zayıflığından kaynaklanır, çünkü minnetin yükü ağırdır

Yaşamda öyle suçlar vardır ki kendileri zaten birer cezadır.

İnsanın sadece hatırlamaya değil, unutmaya da ihtiyacı var.

Siyasette yoldaş yolu değil, yol yoldaşı belirler, yol değiştikçe yoldaşlar da değişir.

Demokrasi halkın bir kısmının değil tamamının yaşam hakkı korundukça sıhhat kazanır; çokluk ve farklılık zaaf değil, bizatihi güçtür.

Dürüstlük insana iki vasıf kazandırır: kolay incinme, kolay incitme.

Yarım kalmışlık yaşamın özüdür, telafi edilemez.

Anlamak için durmak zorundasın: *episteme* (yun.), *understanding* (ing.) *verstehen* (alm.) *vakafe* (ar.) gibi anlamanın kökü hep ‘durmak’tır.

Masumiyet saf bilinçsizliktir, kazanılmış da değildir, bu nedenle erdem de değildir.

İnsanlar ancak büyük korkular aracılığıyla eşitlenirler, demek ki sürüye katılmak istemiyorsan korkmayacaksın.

Dile gelen korkular gerçek değildir, gerçek korkular dile gelmez çünkü.

Dünyaya sırt çevirelim de Yusuf gibi varsın gömleğimiz arkadan yırtılsın.

İnsan bencil olmaktan değil, bencil görünmekten utanır.

İlim için akla, irfan için edebe ihtiyaç vardır, çünkü akıl cehalete, edeb gaflete mani olur.

Hiç tereddüt etme, yaygın olan yanlış olandır.

Yaşlıların huysuzluğu genellikle bencilliklerini saklama yeteneklerinin zayıflamasından kaynaklanır.

Ezber, tekrar, klişe, öğrenen zekayı güçlendirir, öğreten zekayı köreltir.

Tevbe etmek demek ayağa kalkmak demek: her düşüşünde yeniden ayağa kalkmak.

Yaşamı seçmedik, ona maruz kaldık. Şaşkınız.

Eksiklerini, yetersizliklerini, günahlarını kibirle örtmeye alışmış zekalar nezdinde suçlu hep başkalarıdır.

Yenme ve yenilme edimleri birer vehimdir, zihnin dışında hiçbir hakikatleri yoktur.

Kayboldum diye üzülme sakın, seni arayan biri vardır.

İlim: bir annenin çocuğuna süt emzirdiğini söylemek.
İrfan: çocuğun emdiği şeyin hakikatte süt değil şefkat olduğunu söylemek.

Kurt sürüden ayrılanı kapar, ayrı olanı değil.

Kendini unutma, sen varsan âlem var, yoksan yok!

Bizi insan yapan hüzündür, çünkü sadece hüzünle en saklı yanımız ortaya çıkar: insan yanımız.

Sıfatların senin ama *sen* değil, o halde senin olanlardan vazgeç ama asla *sen*den vazgeçme!

Düşünme yetkinleştiğinde varolandan şikayet etmeyi bırakır.

Küstahlık hakedilmemiş bir özgüvenin dışavurumudur.

Dindarlarla karşıtları arasındaki çelişkinin sonuçları dramatik ama dindarlarla dindarlar arasındaki çelişkinin sonuçları daima trajiktir.

Uzlaşmaz karşıtlıklara düşkünlük zekanın zayıflığındandır.

İnsan önce uyum sağlar, sonra bu hâl alışkanlığa dönüşür, sonra bağımlılığa, sonra esarete, derken insan kendi zindanında ölümü bekler: özgürlüğü.

Yığın psikolojisi aldatıcıdır, gevezelikten uzak durup kendini yetiştirmeye bak!

İçtenlik ile nezaket birleşmedikçe zarafet, yetenek ile çaba birleşmedikçe marifet meydana gelmez.

Değişmez yasadır, sloganlar ve klişeler güçlendikçe zeka geriler.

Tecrübe etmediğin hakikatleri savunmanı anlayabilirim, anlayamadığım: idrak bile etmediğin sözde günahların düşmanı olman.

Olan olmalıydı.
Olacak olan olur.
O halde olan olur.

İnsan için hep haklı olduğuna inanmak kadar büyük zavallılık düşünülemez.

Daima başkalarınca onaylanma (uyum) isteği ahmaklık, aşırı yadsınma (çatışma) isteği ise hastalık belirtisidir.

Sakın olduğun gibi görünme, göründüğün gibi de olma, yoksa incitirler seni.

Barışın ve yaşamın kıymetini bilmeyenlere onu savaş ve ölüm öğretir.

Aşk nedensizdir.

İlim ile malumatı birbirine karıştırma: malumat sahibine *bilgiç* denir, ilim sahibine *bilgin*, irfan sahibine *bilge*.

İnsan bazen sırf kendisi olmaktan bile yorulur.

Pişman olabileceği denli eylemlerinin sonuçlarıyla karşılaşma olanağı bulamayan kişinin irfanı olmaz, çünkü irfan yıkımın idrakiyle oluşur.

Kim olduğun önemli değil, ne olduğun önemli.

Zeka geriledikçe kurnazlaşır.

Sanılanın aksine, insanlar birbirlerini pek anlamazlar, bu âlemde öğrenilemez diller vardır çünkü.

Bilgisizlik bilmişlikten yeğdir; ilkinin çaresi vardır, ikincisinin yoktur.

Bir ülke ki değişiyor, kalkınıyor, güçleniyor ama kültür ve vicdanın aldığı telafi edilemez hasarlar da hep belleklerde saklı kalıyor.

Kimse maruz kalmak istemez; kalırsa, onu zaten istemiş olduğuna kendini ikna eder.

Doğa gibi teknoloji de asıl gücünü nimetlerinden yararlanıldığında değil, mahrum kalındığında gösterir.

Vasat olanın ihtirası pek görünmez, çünkü insanın kendine gizli kalmış ihtirasları ya nefsi zayıflayınca ortaya çıkar, ya güçlenince.

Kendisine hürmet etmedikçe bir nesnedeki güzelliği göremezsin.

İnsanlardan beklentiyi azaltmak demek dertleri azaltmak demektir; beklenti demek dert demektir çünkü.

Hakikat belki öğrenilebilir, ama asla öğretilemez.

Kimse kendisini sevmeyeni sevmek, saymayanı saymak zorunda değil, lakin insan olana nezaket ve zarafet gerek.

Hayal kırıklığı aymazlık belirtisidir, çünkü kavrayış eksikliğinin sonucudur.

Geceleyin karanlıkta yürümeyi (isra) beceremeyen göğe yükselmeyi (mirac) düşlemesin!

İnancı zayıfladıkça müminin hoşgörüsü azalır, horgörüsü artar.

Kapitalizm seni betona gömüyor ey talib, farkında bile değilsin, hem de bu sefer sarığıyla, cübbesiyle, seccadesiyle.

Çoğu kez ahlaksızlığın üzerine serilen en kalın örtüdür ahlak.

Zayıf zekaların bir konu üzerinde yeniden düşünebilme becerisi yoktur, bu nedenle dogmatik olmaları kaçınılmazdır.

Düşünmenin eşlik etmediği her inanç şiddet yüklüdür.

Sevgi ile aşk, tıpkı bağlılık ile bağımlılık gibidir, ilkini kaybedince bir parçanı, ikincisini kaybedince kendini kaybetmiş gibi olursun.

Ruhsal büyüklüğün alameti tevazu, ruhsal küçüklüğün alametiyse kibirdir.

Acı ruhta sızıya, bedende ağrıya ve fakat içinde sevgi varsa merhamete, itina varsa şefkate, nezaket varsa hürmete dönüşür.

Hakikat hep 'mahcub'dur, dolayımlıdır, bu yüzden nezaket ve zarafetten mahrum olan hakikatten de mahrum olur.

Ters düşme hakkını kullanmaktan çekinme: iktidara karşı, halka karşı, kendine karşı.

Kimse kimseyi inanmadığına inandıramaz.

Her şey imkanla mümkün, yani bir şey olabiliyorsa, olmayabilir de.

Kırılmak istemiyorsan kimseye ayna olma!

İşler yolundayken değerler yükmüş gibi görünür, ama kötü günlerinde insanı ayakta tutacak olan sadece o değerlerdir.

Her şeyin en iyisini yaptığına inanan siyasetçilerden de her şeyin en doğrusunu bildiğini sanan entelektüellerden de uzak dur!

Bir ülkenin yurttaşlarına sunduğu yaşam kalitesi sürdürülebilir olmadığında orası *yurt* olmaktan çıkar, *yer* olur.

İdeolojik haklılık insanı aptallaştırır.

Büyülenmek yaralanmak demek, yaralanmadıkça kanatlanamaz insan.

İnsan yaşarken değil, yaşadıklarını yorumlarken akla ihtiyaç duyar.

İdrakine varılmamış bir yalnızlık hakkında konuşabilirsin ama yalnızlığının idrakine varırsan sükut etmekten başka çaren kalmaz.

Şöhret: halkın sana verdiği değer
İtibar: seçkinlerin sana verdiği değer
Haysiyet: senin sana verdiğin değer

Tanımlamak sınırlamak demek, insan sınırlayamadığını tanımlayamaz.

Bir şeyi güzel bulmak başka, güzeli bulmak daha başka; ilkinde yanılabilirsin ama ikincisinde asla!

İrfan, talibine ne kazandırır: önce *letafet*, sonra *nezaket*, en son *zarafet*.

İnsan üstesinden gelemediği korkuları yüceltmek, kavrayamadığı hakikatleri alay etmek suretiyle, yani daima abartarak aşmaya çalışır.

Neyi kaybettiğimizi bilebilmemiz için belki de tümüyle kaybetmemiz gerekiyor.

Sonuç algısı bir yanılsamadır, başlangıç algısı da öyle, varolan sadece süreçtir, sadece sonsuzluk, hep ân-ı daim.

Marifet arzu etmediğini geri çevirmekte değil, çıldırasıya arzu ettiğinden, hakkında deli-divane olduğundan vazgeçmekte.

Zayıf karakterlerin yaşamlarını sürdürmek için kindar duygulara ihtiyacı vardır.

Kuşkudan arındırılmış hiçbir dogmatik zeminde düşünce varolamaz, çünkü böylesi zeminlerde karşıtlık ve çelişkiye izin verilmez.

Bir-iki kişinin yaratma yeteneği vardır, birkaç kişinin yaratılanı anlama yeteneği, birçok kişinin de sadece anlamadan-izleme yeteneği.

Sahipleneni az diye hakikate hürmet etmekten vaz mı geçeceğiz?

Yaşamın kendinde-anlamı yoktur, ona anlamını insan verir.

Üzülme, âlem senin kusurlarınla tamamlanıyor.

Bir ıztıraptır yaşamak, yaşayan bilir; ne ki bir umuttur da yaşamak, insan olan bilir.

İnanç düşünceden uzaklaştıkça yoksullaşır.

Geçmişin diş izleri ruhumuzdan silinmez.

İnsanın sıfatı yüzünde, zâtı gözünde tecelli eder.

Sürahi eğilir, bardak değil; derin olan dolu olan usta olan boyun büker, çırak değil.

An insanın kaybedeceği tek şey, çünkü hakkını vermesi koşuluyla sahip olduğu tek şey.

Önemli olan yararlı olandır, değerli olan iyi olandır; bu dünyada belki önemsiz ve yararsız ama değerli olan şeyler de vardır.

Bilmiyorum demek erdemdir.

Birini tanımak mı istiyorsun, kızdır onu, kimse kızdığında kendisini saklayamaz.

Vicdanı insana ne düşünmesi gerektiğini söylemez, ne yapması gerektiğini söyler.

Yaşamın gizemi yalın oluşundadır; bu yalınlığı din kutsar, bilim sınırlar, sanat betimler, felsefe yorumlar.

Abdal anlamak, aptal anlaşılmak ister, oysa ilkinin anlaşılmaya, ikincisinin anlamaya ihtiyacı vardır.

Kimse tümüyle eleştirilemez, kimse tümüyle savunulamaz.

Bağışlamak unutmaktır, unutmaksa vazgeçmek, suçtan ve suçludan: geçmişten. Lakin vazgeçmek mangal gibi değil, su gibi yürek ister.

Sen'i bilmeyen *cahil*, bilen *alim*
Ben'i bilmeyen *gafil*, bilen *arif*
İkisini de bilmeyen *nâdan*, bilen *zarif*

Her anlama gelen söz hiçbir anlama gelmez.

Özgürlük hep efendilerden çok köleleri tedirgin etmiştir.

Yaşamdan payını eksiltmeyi göze alamayan ne düşünceden ne sanattan pay alabilir.

İnsan nefsinin yıkıcı yanlarından biri, hatta en önemlisi, başkalarının başarısızlıklarından en az kendi başarısı kadar tatmin olmasıdır.

Geçmişi yüceltmek, şimdinin hakkını veremeyenin tesellisi.

Terk-i dava haklı olmaktan vazgeçmektir.

Şimdi kayboluyor diye sakın umudunu da kaybetme, umut gelecektir çünkü.

Kimse çok sevdiği kişiye içini dökemez, itiraflar hep yabancıya yapılır.

Tutku, insanı en az ölüm kadar yalnızlaştırır.

Vicdan sahiplerinin günah işleme özgürlüğü yoktur, o özgürlük sadece vicdansızlara verilmiştir.

Dindarlar arasındaki siyasal ihtilafın en verimli tarafı, dinî istismar örneklerini karşılıklı olarak açığa çıkarma özgürlüğüne kavuşmaları.

Tarih ayrıntılardan, Ekonomi belirsizliklerden, Hukuk istisnalardan, Fizik rastlantılardan, Politika zorunluluklardan hoşlanmaz.

Cehaletin telafisi kolay, gafletin telafisi çok zor.

Nezaket başkasını rahatsız etmemek değil, asıl başkası için rahatsızlık duymaktır.

Çekiç olmayagörsün insanoğlu, tüm dünyayı çivilerden ibaret görür.

Bilmek özgürleştirir, yarım bilmek köleleştirir.

Aptallar cennetinde mutlu olmayı beceremediğim için mi kınanacağım, benden uzak olsun böylesi mutluluk.

Vefa ve minnet vicdanın belleğidir.

Yaşamda iki tür sıkıntı vardır: geçim sıkıntısı ve can sıkıntısı.

Ahmaklık telafi edilebilir bir yanılgı biçimi değildir, aksine, içinde kişisel yetersizliklerin saklandığı ideolojik haklılığın yazgısıdır.

Mağduriyet duygusu insanda öncelikle muhakeme yetisini zaafa uğratır.

Öğreneceklerini bilsen öğrendiklerini umursamazsın.

İnsan iyiliği düşünmeden yapar, kötülüğü ise düşünerek. Şaşırtıcı ama böyle, iyilerin bakışlarında düşünmenin izi bulunmaz.

Unutma hakkını kullanamasaydı insanın çıldırmaktan başka seçeneği olmazdı.

Pornografi hakikatsiz tezahür demektir.

Hakikati dile getirdikleri takdirde paramparça edeceğin aynalara sorma sorularını, yalan söylerler sana.

Kanıta ihtiyacı olmayan doğallığın adıdır içtenlik.

Yaşamın cilvelerindendir, istek varken imkan olmaz, imkan varken istek olmaz.

Anlaşılmak insanın yalnızlığını azaltır, yani gerçeklikten kaçış gücünü.

Tarafsız olmak kayıtsız olmak değildir.

Halk İsa'yı her daim çarmıhta asılı görmek ister.

Bir kez aldatan her zaman aldatır.

Ezelden bir kalp ağrısı çizdi yolumu, sırf ikilik bitsin diye diye bittim bağrında aşkın.

Doğuda tarih daima bir olağanüstü hal, bir acil durum tarihidir, iktidarların nezaket ve letafetten mahrum oluşunun asıl nedeni budur.

Siyasetin özü üsluptur ve bir iktidar için haklılık mazeret değildir.

Bu ülkede adalet en ilkel anlamıyla *öç almak* demek, bu yüzden daha çok akla, daha çok sevgiye ihtiyacımız var.

Lidere tapınma zavallılığı, gerçekte putperestliği de karakterize eden soyutlama yeteneksizliğinin göstergesidir.

Eşit olmayanlar için eşitlik bir üstünlüktür, eşit olanlar içinse özgürlük; bu nedenledir ki insan önce eşitlik ister, sonra özgürlük.

Zavallılığın en belirgin alametidir kendine acımak, vefasızlığın en sefil derecesi ise bir dosta acımak.

Hakikat arayışı bir yüzleşme çabasıdır.

İnsan en çok kendinden korkar, kendinden, yani derinliklerinden.

Aptallar arasında yaşamak, insanın aptallığının koşuludur, nedeni değil.

Şiddetin zekası vardır, aklı ve vicdanı yoktur, o yüzden irfanı da yoktur; savaş için belki *zeka*, ama barış için *akıl* gerekir.

Hiçbir ölüm olağan değildir, her insan bir kez ölür; bir kez olan olağan olamaz.

Gerekçesi ne olursa olsun güçsüze karşı güçlünün sazını çalmak namussuz sayılmak için yeterlidir.

Dervişliğin şanındandır, abdal olan aptal olanı bağışlar.

Kuşkulanmak kuş gibi ürkek olmak demek; ürkeklik düşünmenin haysiyeti, hakikatin kefareti, ilim ve irfanınsa en has alameti.

Ah şu kahve çekirdeği koyuluğundaki yalnızlık!

Çoğunluk veya güç hakikatin ölçüsü değildir.

Köylü doğaya (zorunluya) karşı savaşır, şehirli ise insana (olanaklıya) karşı; zekayı incelten insanın benzeriyle savaşmasıdır: *kendisiyle*.

Geç ve güç elde edilmiş kudrete merhamet eşlik etmez.

bilgiç: ya doğu ya batı
bilgin: hem doğu hem batı
bilge: ne doğu ne batı

İnsan ancak uçurumun kenarındayken tanınabilir.

Bazen düşünmenin çok az insana ilişmiş bir hastalık olduğuna inanırım, çoğunluğu irkilten bir hastalık.

Yeni başlangıçlar yapmak yürek ister.

Ne kadar çabalarsa çabalasın insanoğlu haysiyetinden gayrı kendinde kalıcı bir vasıf bulmayı başaramaz.

Retorik gösterileri (duygu patlamaları) sadece kavrayışın azlığına değil, arkada sorgulamaya dayanıksız şeyler olduğunu da gösterir.

İnsan inanabileceği gerçek-dışılıkları inanamayacağı gerçeklere yeğler.

Herkesin kesinlikle doğru olduğuna inandığı şeylerden kuşkulanmaya hazır kaç kişi var ki aramızda.

Aklını özgürlüğe kavuşturmadıkça kula kulluktan kurtulamazsın.

Kalabalıkların yaptığını yapmak istemiyorsan, kalabalıkların yap(a)madığını yap, hiç değilse biraz kendine vakit ayır, oku ve düşün.

Kendisine bir neden, bir anlam icad etmedikçe, insan, varoluşun ödül mü, ceza mı olduğu sorusuna yanıt veremez.

İrfan yaşamı alacaklı gibi değil, borçlu gibi sevmektir.

Bir hiç uğruna mı koştum o yârin peşinden kaygısıyla kıvranmanın adı hüsrandır, sevda değil.

Düşünce inançtan üstündür, çünkü düşünce kanıt ister, inanç istemez.

Varolma savaşı veren varoluş sancısı çekmez, sadece yaşar ama idrak etmez.

Hakikatin üç belirlenimi vardır: *kendilik* (haysiyet), *kişilik* (şahsiyet), *kimlik* (hüviyet)

Çevrenin farkına varmak ancak kendini unutmakla olanaklı; kendini bir hatırlamayagör her şeyi unutursun.

Öyle kırılıp parçalan ki yine de sende *bütün* görülsün, *parça* değil.

Hakikate belki yaklaşabilirsin ama onu avuçlayamazsın.

Yalnızlığın her olumlanışında bir kibir tınısı duyulur.

Dilediğini isteyebilirsin ama dilediğini yapamazsın.

Daha iyi bir yarını düşlemeksizin kimse bugünü yıkmayı göze alamaz.

Düşte dua eder gibiyim, uyanmaksa ölümden beter.

Zihninde yaşamayı sürdürdükçe insanın derinliği artar, genişliği azalır.

Yokluğa katlanmak varlığa katlanmaktan yeğdir.

İktidara yürüyüş *yürek* (samimiyet) ile olur, iktidarda kalış *akıl* (itidal) ile, iktidardan düşüş *küstahlık* (kibir) ile.

Politik dozu yükseltilen her insani söylemin ahlaki içeriği zayıflar.

Ömrüm "memleket yıkılıyor" teranesini dinlemekle geçti, memleket filan yıkılmadı ama nedense yıkılan hep memleketin çocukları oldu.

İnsan bir şeyini kaybedince değil, kendini kaybedince kaybolur.

Özgür olamazsan insan da olamazsın.

Kendi dışındaki dünyayı bilmeyene *cahil*, kendi iç dünyasını bilmeyene *gafil* denir.

Varlığın ilkesi: birlik
Zamanın ilkesi: an
Uzamın ilkesi: nokta
Bağıntının ilkesi: aşk
Bu ilkeler bölünemezler, çünkü hesaba gelmezler.

Düşüncelerini sorgulaman marifet değil, elinden geliyorsa yaşamını sorgula, duygularını; senin sorunun beyninden çok, kalbinde çünkü.

Sevmek inanmak demektir, aşkı sevgiden farklı kılan da budur, zira aşık'ın inanmaya gereksinimi yoktur.

Kimse vazgeçilmez değildir, bu yüzden ahde vefa daima zayıf olanın payına düşer.

Demokrasilerde bile demokratlar hep azınlıktadır.

İnsan önce kendini sever, sonra ötekini, kendini sevmeyen ötekini sevemez.

Ne mutlu insanım diyene!

Ey talib, sen hiç Kâbe'nin içine baktın mı?
İçine?
Kendi Kâbe'nin içine?

Kişi sevdiğinden ne zaman ayrılır? Onu sevme nedenini ondan daha çok sevdiği zaman.

Hakikat ancak kuş gibi ürkek olanın kârı.

Kalbin dişisi erkeği olmaz, insan insanı insanda tanır.

Sık sık klişe kullanmak bilinci yaralar.

Bazıları yaşamı bir alacaklı gibi sever, bazıları bir borçlu gibi.

Ukalalığın istikameti hep yukarıya doğrudur, baba oğluna, hoca talebesine ukalalık etmez ama oğul babasına, talebe hocasına eder.

Sahip olmadığın şeyi terkedemezsin.

Gücü kendisinden çıkarsayabileceğimiz bir zayıflığa ihtiyacımız var, yaşam karşısında bize alçakgönüllü olmayı öğretecek yenilgilere.

İrfan, kişinin kendi yolunda yürüyebilme becerisidir.

Devletlerin imanı arttıkça aklı azalır.

Siyasal yorumların onları gerçeklik karşısında çocuksu gevezeliklere dönüştüren yanı, bugünü bir geçmiş ve gelecek kurgusuna feda etmektir.

Kimseye “hata ettin” diyeceğin yerde “kafir oldun” deme, çünkü politik yorum ve tercihleri kişiyi ne mümin yapar, ne kafir.

Acziyete hürmet etmenin adıdır şefkat.

Ötekini sevmek nefret etmekten daha güç bir edimdir, içtenlik kadar emek de ister.

İlk kanaatini önemse, kötü hep kötüdür.

Günü geçmiş sorunları inkar etme, ihmal et.

Az-çok sevebilirsin, az-çok beğenebilirsin, az-çok hoşlanabilirsin ve fakat asla az-çok aşık olamazsın.

Şımarma, akşamı olan bir günsün sen!

Yaşamın iki amacı vardır:
a. yaşamak (yaşamda kalmak)
b. iyi yaşamak (yaşamın hakkını vermek)
Şehir kültürü ikinci aşamada ortaya çıkar.

Şiddetli arzular uğrunda çaba harcamanın adıdır *ümit*, çaba harcamaksızın arzulamanın adıysa *temenni*.

Hakikat, talibini başkasıyla paylaşmaz.

Madenleri tanımıyorlar, bitkileri tanımıyorlar, hayvanları tanımıyorlar, insanı tanımıyorlar, güya Tanrı'yı tanıyorlar: fiziksiz metafizik.

Her devirde iktidarın nobranlığı karşısında beceriksiz muhalefetin çapsızlığını halkın vicdanı telafi eder.

Şeytanla el sıkışmadan iktidar olunmaz.

İnsanın tapınma ihtiyacını kişisel otoriteler aracılığıyla karşılaması ne acınası bir yazgıdır.

Dostlukta taraf da yoktur, karşı-taraf da, varsa ortada dost yoktur.

Dünyayı bir tek kendinden ibaret zanneden, sözcüklerin de bir tek anlamı olduğunu zanneder.

İnsan bu, önce kendisini sever, sonra başkasını; aslında başkasında bulup sevdiği de kendisidir.

Bizim geçmişimiz var, tarihimiz yok, çünkü tarih, eleştirel bilincin eşlik ettiği geçmiş demektir.

Tahakkümü altetmenin en kolay yolu onu gülünç hale getirmektir.

Kimse kendisinden çok üstün veya çok aşağı gördüklerine karşı kin tutmaz, zira ilkinden intikam alamaz, ikincisinden almaya tenezzül etmez.

Ne zaman adam olurum?
Her devrin adamı değil,
her devirde adam olduğun zaman.

Toplumsal yaşamın en yıkıcı yanlarından biri, samimiyet ile riyakarlığı, zeka ile kurnazlığı, dürüstlük ile kabalığı ayırma güçlüğüdür.

Geri gelmeyecek bir geçmişin ızdırabını duymuyoruz, çünkü neyi kaybettiğimizi bilmiyoruz.

Aptalsa insan yaşama daha kolay anlam verir.

Bir karşılaşmada ilk ne hissedildiyse doğru olan odur, sonraki düzeltmeler genellikle yanlıştır.

Üzülme, daima madde sureti, hakikat hayali, yaşam umudu takip eder.

Mecnun olmayana Leyla görünmez.

İnsan ancak başkasından hak talep etmeyi bilir, başkasına hak tanımayı pek bilmez, oysa *âlicenaplık* dedikleri budur.

Başkalarının küçüklüğü üzerinden büyük olduğunu duyumsamak isteyenin halidir *kibir*.

Her anayasa, o anayasayı yapan toplumun ussal gelişim düzeyini yansıtır.

Demokrasi bir ülkede birbirlerini *yenen* değil, birbirleriyle *yenişemeyen* zümrelerin uylaşımıyla derinleşebilir.

Usul esastan önce gelir; siyaset sanatında asıl olan, haklı olmak değil edepli olmaktır, çünkü dilini yönetemeyen halkı yönetemez.

Aşk bir ayrıcalıktır, seçilmiş olmak gerek.

Bir hakikat talibinin kendinde yıkması gereken üç büyük put: otorite, alışkanlık, sağduyu. Yıkamayan yıkılır.

Neşesini kaybeden bir toplum geleceğini de kaybeder.

Mahzun olma, Cenab-ı Hak sadece fillerin, kurtların, çakalların değil, karıncaların, arıların, kuşların da rabbidir.

Hiçbir ibadetin gayesi kendisi değildir.

Çekişmenin aksine rıza ve teslimiyette tuhaf bir kudret vardır, sırf karşı koymadığı için ateş İbrahim'i yakmaz, bıçak İsmail'i kesmez.

Bilgiçlik bazen bilgisizliği saklar ama görgüsüzlüğün üzerini örtmek konusunda hiçbir işe yaramaz.

İnsanı özgür kılan aklıdır, seni başınabuyruk kılansa güdülerin.

Ağrılar, acılar, sızılar, ne ki hep geceleri, ve inadına, hep tek başına.

Zayıflık yıkıcıdır, çünkü zayıf olan alınır, alınan kızar, kızan öfkelenir: *hınç*
Daha zayıf olansa incinir, incinen gücenir, gücenen kinlenir: öç

Aşk namus ister, haysiyet ister, ama unutma ey talib, aşk her şeyden evvel Leyla'ya *evet* değil, *hayır* demiş olmayı ister.

Yol bitmiyor, her adımda bildiklerimi yeniden öğreniyorum.

Üçünün de gözü kördür: talihin, ölümün, aşkın.

İnsanlık sözcüğü iki anlama gelir:
• insanın özü
• nezaket
Bilmeli ki ikincisi yoksa, ilki de yok demektir.

Hasedin yıkıcılığı hased edilenden çok hased edeni yıkmasındandır.

Önemli olana değil, değerli olana yönel, çünkü önemli olan geçip gider ama değerli olan daima kalır.

Bir şeyden *dolayı* değil, bir şeye *rağmen* talep etmedikçe hakikati bulamazsın.

Dindarların da günaha ihtiyacı var, kendilerini bilmeye, ama günah işlemeye değil işledikleri günahları idrak etmeye.

Görgüsüzlüğün başlıca belirtisi engellenemez gösteriş arzusudur.

İnsanı hastalık değil hastalık korkusu çökertir; yaşlılık değil yaşlılık korkusu, ölüm değil ölüm korkusu, kısaca insanı hep insan çökertir.

Tek başına olaydım bir çaresini bulurdum hüznün, ne ki yalnızım.

Özgürlük isteminden yoksun olan bayağılık cehenneminde yanar.

Kendini bir şey sanma, kendi kendinin efendisi olan, kendini yine kendisine köle edindiğini bilmez.

Yaşamın cilvesidir, iyi giden şeyler yavaş gider.

İnsan bilinçsel varoluşunu unutma yetisine borçludur:
nesne ve olguları dilde, dili ise düşüncede unutur;
oysa asıl unuttuğu daima yaşamdır.

Yalnızlık bazen şifadır.

Türkiye'nin tarihi işitilmeyen çığlıkların tarihidir.

Güzeli inşa etmek kadar çirkini yıkmak da bir erdemdir.

Kimse devleti ele geçiremez, sonunda devlet herkesi ele geçirir.

Bir şiir bir mısraı için okunur; yüzlerce kötü örneğini denemeksizin iyi bir insanı, iyi bir kitabı, iyi bir filmi bulmanın olanağı yoktur.

Kalpte sızı olmayagörsün, gece hemen hasımlar arasına katılır.

Umudun varsa teselli bekle, yoksa tecelli.

Çok kitap okuma, iyi bir kitabı çok oku!

Mülkiyet talebinin iki farklı biçimi: erkek *sahip*, kadın *ait* olmak ister.

Evlilik akitle, aşk ahitle geçerlilik kazanır; akit tanık, rıza, onay ister, ahit istemez, ahde vefa edecek bir yürek olsa kafidir.

İnsanın yazgısı böyle, kendisiyle hep karanlıkta karşılaşır.

Bir kere isteseydin, evet bir kere gerçekten isteseydin, olan olurdu, olacak olan olurdu; isteseydin olmaz bile olurdu.

Derdine çare olmayı düşünmeksizin bir dosta nasılsın diye sorulmaz.

Başkalarını suçladıkça aynanın senden uzaklaştığını farketmiyor musun?

Her acıma edimi acıyan kişiye gizli bir haz verir, öyle ki acımanın miktarı arttıkça hazzın miktarı da artar.

Haklı olmaktan vazgeçmeyi öğrenmedikçe yol bitmez.

Durmazsan ne huzur bulabilirsin, ne sükun, çünkü *huzur* ve *sükun* sözcüklerinin kök-anlamı durmaktır:

- Hazır ol (Dur!)
- Sakin ol (Dur!)

Farkında mısın, zaman geçiyor, sen geçiyorsun, hakikat geçiyor.

İnsanın trajedisi nereden gelip nereye gittiğini bilememekten değil, kabullenememekten kaynaklanır.

Yürümeye devam et, yol insanı terbiye eder.

Hakikatle yüzleşmedikçe geç kaldığını anlayamazsın.

İnsanı iki şey kaygılandırır: nedenini bil(e)medikleri veya nedenini bilse bile üstesinden gelemedikleri.

Bir şeyi kendin için ara, kendi içinde ara!

Korku insanı aptallaştırır, bu yüzden aklı kullanmak cesaret işidir.

Yolun başındayken suçlu olan hep başkalarıdır, ortasındayken sadece sen, sonunda bir de bakarsın ki suçlu olan ne sensindir, ne başkaları.

Yazgınla savaşman bile yazgın.

Başkalarına zarar vermek pahasına kendini düşünmek bencillik, başkalarının zararından korunmak adına kendini düşünmek erdemdir.

Putlarını terket, çünkü hepsi bir gün seni terkedecekler.

Bazı fiillerin her iki hali de güzeldir: sevmek-sevilmek, hatırlamak-hatırlanmak, bağışlamak-bağışlanmak. Güç olan ilkiyle yetinmektir.

Öğrenilmiş hakikatlerin hakikat olup olmadığından kuşku duymaktır irfan.

İnsan olarak doğdum, sonra türk oldum, sonra müslüman; en son, ölmeden önce, yine insan olmak için çabalıyorum.

Seni senden uzaklaştıran ne varsa ondan uzaklaş!

bir varmış bir yokmuş
masal gibi sanki
hem lâ hem illâ imiş hakikat
önce yok demeyi bilmekmiş edeb
anladım bezm-i elestin sırrını
benim ilk günahımmış *illâ*
lâ benim son günahım

Sahilsizim.

Ne mutlu insanım diyene!

kapı Kapı No: 541
Felsefe: 1

www.kapiyayinlari.com
/kapiyayinlarioffical
/kapiyayinlari
/kapiyayinlari

9 786055 147778